

NOS Journaal in Makkelijke Taal

18 November 2024 t/m 22 November 2024

Inhoudsopgave

1	Oekraïne mag Rusland aanvallen, er komen meer elektriciteitshuisjes, in India is de lucht erg vies.	2
2	Politie waarschuwt voor nepwinkels, scholieren kunnen niet goed genoeg lezen en te weinig wc's	4
3	Scholieren verkopen zwaar vuurwerk, kappers leren over geweld, verloren pakketjes worden verkocht	7
4	Bijeenkomst van wapenfabrikanten, politie waarschuwt kinderporno-kijkers, Bitcoin veel geld waard	10
5	Kinderen met ouders met een beperking, Israël boos op Strafhof, snackmuur met gezond eten op school.	13

Datum: 18-November-2024

[De video kijken op YouTube](#)

1 Oekraïne mag Rusland aanvallen, er komen meer elektriciteitshuisjes, in India is de lucht erg vies.

Goedemiddag. Dit is het NOS Journaal in Makkelijke Taal. En ik ben Jeroen Overbeek.

In dit journaal gaat over de oorlog in Oekraïne. Oekraïne heeft raketten gekregen waarmee ze ver in Rusland kunnen aanvallen. Het gaat over huisjes die elektriciteit verdelen. Daarvan komen er duizenden bij. En we vertellen over vervuilde lucht in India. Die lucht is zo vies, dat scholen dicht blijven.

Er verandert iets in de oorlog tussen Oekraïne en Rusland. Tot nu toe wordt er vooral in Oekraïne zelf gevochten. Maar het land gaat waarschijnlijk ook raketten afschieten tot ver in Rusland. Oekraïne is een groot land in Europa. Al meer dan 2,5 jaar is het daar oorlog. Rusland, dat ernaast ligt heeft nu deze gebieden ingenomen van Oekraïne. Om goed tegen Rusland te kunnen vechten krijgt Oekraïne veel wapens van andere landen. Van Duitsland, Frankrijk en Nederland bijvoorbeeld. En ook van Amerika. Van dat land kreeg Oekraïne lange-afstands-raketten. Dat zijn dit soort raketten. Lange-afstands-raketten zijn wapens die tot ver in Rusland kunnen komen. Maar tot nu toe mocht Oekraïne de raketten alleen schieten op ingenomen gebieden. Volgens Amerikaanse kranten is Amerika nu van mening veranderd en vindt het land dat de raketten nu wel ver Rusland in mogen. Dat komt door iets wat de president van Rusland Vladimir Poetin, heeft gedaan. Hij heeft soldaten uit het buitenland gehaald om te vechten tegen Oekraïne. Het gaat om soldaten uit Noord-Korea. Ongeveer 10.000 zijn het er. Noord-Korea ligt hier. Uit dit land zijn soldaten naar Rusland gekomen. Om mee te vechten in de oorlog tegen Oekraïne. Amerika vindt dat Oekraïne zich goed moet kunnen verdedigen. En lange afstands-raketten kunnen daarbij helpen. Die kunnen tot 300 kilometer ver vliegen. Dat is tot ongeveer hier. Oekraïne zal de wapens waarschijnlijk vooral richten op leger-doelen, zoals vliegvelden. Rusland vindt het geen goed idee dat Amerika dit nu heeft goedgekeurd. Het land zegt dat de oorlog daardoor uit de hand kan lopen. Andere Europese landen zijn het eens met Amerika. En vinden het dus een goed idee dat Oekraïne raketten kan schieten op Rusland.

U kijkt naar het Journaal in Makkelijke Taal. We gaan verder met nieuws over elektriciteitshuisjes. Daar komen er veel meer van. De huisjes zorgen voor stroom in woonwijken. Omdat we steeds meer stroom gebruiken moeten er 50.000 elektriciteitshuisjes bij komen. Er staan nu zo'n 100.000 elektriciteitshuisjes in Nederland. Ze verdelen stroom over de huizen in een wijk. Steeds meer mensen gebruiken stroom in hun woning. Dat vertelt de

directeur van een elektriciteitsbedrijf. De huizen hier werden voorheen op gas gestookt. En ze gaan over naar elektrische verwarming. Dat vraagt veel meer elektriciteit: vier keer zoveel als er eerst was. Stroom wordt ook vaker gebruikt om te koken of om een elektrische auto op te laden. Er zijn dus veel meer elektriciteitshuisjes nodig. Niet iedereen is blij met de elektriciteitshuisjes. Dat komt doordat ze overal mogen worden neergezet. Bewoners kunnen daar niets tegen doen. En dus staan ze soms opeens midden in een wijk. Op de stoep of op een parkeerplaats. Werner maakte dat ook mee. Opeens stond er een elektriciteits- huisje naast zijn huis. In eerste instantie stond het iets meer naar de andere kant toe waardoor het zijraam geblokkeerd werd. Hij belde het stroombedrijf en die verplaatsten het huisje een meter. Wat vindt u ervan dat die naast uw huis staat? Het is niet ideaal, maar de vooruitgang maakt dat dit moet. Ik heb zelf twee elektrische voertuigen dus ik snap best dat we dit nodig hebben in de toekomst. De komende jaren komen er door het hele land dus 50.000 elektriciteitshuisjes bij. Die zien er allemaal zo uit. Op sommige plekken mogen bewoners ze wel in een andere kleur verven.

In India hebben ze last van extreem vieze lucht. De lucht is zo vies, dat mensen er ziek van worden. India ligt hier. In de hoofdstad New Delhi wonen veel mensen, 28 miljoen. De lucht daar is nu erg vervuild. Het ziet eruit als een soort mist. Dat komt door verschillende dingen. Zo zijn er veel uitlaatgassen van auto's en fabrieken. Ook steken boeren hun landbouwgrond in brand. Dat doen ze om er later weer te kunnen zaaien. En omdat er geen wind staat blijft al die vieze lucht nu in de stad hangen. De vervuilde lucht wordt smog genoemd. Mensen die de smog inademen, kunnen daar last van krijgen. Ze krijgen last van tranende ogen, of kunnen moeilijk ademen. Ook deze taxichauffeur heeft last van de smog. De vieze lucht heeft nog meer gevolgen. Zo zijn veel basisscholen gesloten vanwege de smog. Miljoenen kinderen krijgen daarom online les. En in de bouw mogen sommige mensen niet werken vandaag. De verwachting is dat de luchtkwaliteit komende dagen slecht blijft. Vervuilende vrachtwagens zijn daarom tijdelijk verboden in de hoofdstad. Zo hoopt de regering iets te doen tegen de luchtvervuiling.

Dan het weerbericht: Vanavond gaat het regenen. Als eerste in Zeeland. Morgen valt er veel regen. In het binnenland kan er ook natte sneeuw vallen. Dan is het ook erg koud. In het zuiden van Nederland wordt het wel nog 10 graden.

In dit journaal ging het over de lange-afstandwapens die Oekraïne kreeg. Het ging over elektriciteits huisjes. Daar moeten er duizenden van bij komen. En het ging over de vervuilde lucht in India. Dit was het voor nu. Morgen is er weer een NOS Journaal in Makkelijke Taal. Tot dan!

Datum: 19-November-2024

[De video kijken op YouTube](#)

2 Politie waarschuwt voor nepwinkels, scholieren kunnen niet goed genoeg lezen en te weinig wc's

Goedemiddag. Dit is 't NOS Journaal in Makkelijke Taal en ik ben Jeroen Overbeek.

In dit journaal vertellen we dat de politie waarschuwt voor nepwinkels op internet. Het gaat over leerlingen op de middelbare school die niet goed genoeg kunnen lezen. En we laten zien, dat er in veel steden niet genoeg openbare wc's zijn.

Mensen die iets willen kopen via winkels op het internet moeten goed uitkijken, daarvoor waarschuwt de politie. Mensen die kopen via het internet, dus online kunnen te maken krijgen met oplichters. Die maken een nepwinkel op internet. Als mensen daar iets kopen, krijgen ze niks maar zijn ze wel hun geld kwijt. Volgende week doen veel winkels spullen in de aanbieding niet alleen online, maar ook in de echte winkels. Er is dan een dag waarop veel spullen goedkoper zijn dan anders. Dat is Black Friday. Er wordt veel reclame voor gemaakt. En zo proberen de winkels klanten te lokken. Dat doen ze dan ook via het internet. Black Friday is het begin van een maand waarin veel cadeaus worden gekocht. Want daarna zijn er nog Sinterklaas en Kerst. Veel van die spullen worden gekocht via winkels op internet. Maar daar iets kopen gaat niet altijd goed. Sommige online-winkels zijn niet echt. Wie er iets koopt wordt opgelicht. Dat gebeurde ook deze vrouw. Ze dacht dat ze iets ging kopen, maar dat ging mis. Kijk, het is gewoon zo: je ziet iets en je bent enthousiast, want dat is gewoon zo en je denkt: oh, wat leuk voor mijn kleinzoon! En dan denk je dat je goed zit en dan trap je er toch in en dan word je opgelicht, want zo werkt dat. De politie waarschuwt voor oplichters op het internet. En dat doen ze op een bijzondere manier. Deze winkel op internet heeft een paar opvallende aanbiedingen. Zo kun je er een telefoon kopen met flinke korting. Maar het is geen echte winkel. Deze online-winkel is bedacht door de politie. Wie hier iets aanklikt om iets te kopen krijgt dit bericht van de politie te zien. Daar ging je bijna de mist in. Je bent namelijk beland op een nepwebshop. Een onbetrouwbare webshop is vaak lastig te herkennen. Wil je weten hoe je 'n onbetrouwbare webshop kunt herkennen? Check de informatie onder deze video. De iPhone kun je bij ons kopen zogenaamd voor 20 procent korting. En laten we eerlijk zijn: Dat kan nergens. Dus dat is ook een beetje de les die we mee willen geven. Als iets te mooi is om waar te zijn, dan is dat vaak ook zo. De politie hoopt dat mensen beter uitkijken als ze iets kopen op internet. De politiewinkel staat nu twee weken op het internet. En al meer dan 600 mensen probeerden er iets te kopen.

U kijkt naar het Journaal in Makkelijke Taal. We gaan verder met nieuws over lezen. Er zijn veel leerlingen op de middelbare school die niet goed genoeg kunnen lezen. Daardoor hebben ze ook problemen met leren. Leerlingen op de havo en het vwo kunnen vaak goed genoeg lezen. Maar op het vmbo en in het praktijkonderwijs hebben veel leerlingen moeite met lezen. Dat zorgt voor problemen bij alle vakken omdat ze leerboeken niet goed genoeg begrijpen. En een opleiding volgen na de middelbare school is ook moeilijker als leerlingen niet goed kunnen lezen. Ook op latere leeftijd kunnen ze er nog last van hebben. Bijvoorbeeld met het begrijpen van een brief van de overheid. Het lezen van een bijsluiter van medicatie. Of een tekst van een vacature begrijpen. Volgens deskundigen is het daarom belangrijk dat leerlingen op de middelbare school beter leren lezen. Deze middelbare school is twee jaar geleden begonnen met meer leestijd. Leerlingen vertelden toen hoe het is om elke dag 20 minuten een boek te lezen. Het verbetert natuurlijk wel je spelling en alles. Je leert er ook veel meer van. Maar ik vind het ook wel een beetje vermoeiend het hele jaar twintig minuten per dag. Dit is echt een heel dik boek en ik lees het al heel lang maar ik ben nog niet ver. Volgens deze deskundige moet er bij meer vakken aandacht zijn voor lezen. Leeskilometers maken is echt heel belangrijk ook bij geschiedenis, ook bij aardrijkskunde. Ook bij wiskunde is het van belang dat je goed kunt lezen. Ook in die vakken kun je aandacht besteden aan leesvaardigheid. Daar is echt nog een wereld te winnen. Om leerlingen beter te laten lezen moeten ze enthousiast gemaakt worden op school en thuis. Volgens onderzoekers hebben leerlingen namelijk op dit moment te weinig plezier in het lezen.

In veel gemeenten in Nederland zijn niet genoeg openbare wc's. Even naar de wc tijdens het wandelen of het winkelen is daardoor voor sommige mensen lastig. Dat blijkt uit een onderzoek. Bij de bibliotheek of het gemeentehuis kunnen mensen vaak gratis naar de wc. Maar 's avonds en 's nachts zijn die gesloten. Mensen kunnen dan tegen betaling naar dit soort openbare wc's. Maar die zijn er in de meeste gemeenten dus niet genoeg. En de wc's die er zijn zijn niet altijd schoon. Vooral mensen met problemen met hun blaas of darmen hebben last van het tekort aan wc's. Ze durven bijvoorbeeld niet te gaan wandelen of winkelen. Omdat ze misschien niet op tijd een wc kunnen vinden als ze nodig moeten. Zoals in de gemeente Noordoostpolder. Daar is maar één openbaar toilet terwijl er 50.000 mensen in de gemeente wonen. Vindt u dat er meer openbare toiletten zouden moeten zijn bijvoorbeeld hier bij het busstation? Ja, uiteraard wel, natuurlijk. Vrouwen kunnen niet de bosjes in. Want ik zit nu al te spotten van: waar zijn de bosjes? Hahaha. Ja, hoge nood, dat is irritant. Een gemeente die wél goed uit het onderzoek komt is Utrecht. Daar zijn de afgelopen jaren veel extra wc's gebouwd. Bijvoorbeeld in het park. Tienduizenden mensen maken daar per jaar gebruik van. De onderzoekers hopen dat gemeenten snel meer openbare wc's plaatsen. Zodat mensen die nodig moeten nooit lang hoeven te zoeken naar een toilet.

En dan het weer. Vanavond is er kans op onweer en hagel, vooral aan zee. Het waait daar ook hard. Morgen af en toe een bui, soms ook met natte sneeuw. Er is kans op onweer en het kan weer hard waaien aan zee. Het wordt 3 tot 7 graden.

In dit Journaal vertelden we dat de politie waarschuwt voor nepwinkels op internet. Het ging over middelbare scholieren die niet goed kunnen lezen. En we lieten zien dat er in sommige steden weinig openbare wc's zijn. Dit was het voor nu. Morgen is er weer een NOS Journaal in Makkelijke Taal. Tot dan!

Datum: 20-November-2024

[De video kijken op YouTube](#)

3 Scholieren verkopen zwaar vuurwerk, kappers leren over geweld, verloren pakketjes worden verkocht

Goedemiddag. Dit is het NOS Journaal in Makkelijke Taal. En ik ben Iris de Graaf.

In dit journaal vertellen we dat op veel middelbare scholen zwaar vuurwerk wordt verkocht. Het gaat over huiselijk geweld. Kappers moeten leren hoe ze dat moeten herkennen. En we laten zien wat er gebeurt met pakketjes die kwijt raken in de post.

Zwaar vuurwerk is verboden in Nederland maar op veel middelbare scholen wordt het stiekem toch verkocht. Dat zeggen scholieren in een vragenlijst van de NOS. Leerlingen verkopen het aan klasgenoten en verdienen daar soms wel honderden euro's per maand mee. Zwaar vuurwerk zoals dit is in Nederland verboden. Mensen mogen het niet kopen of afsteken. Dat komt doordat het heel gevaarlijk is. Als het afsteken mis gaat, kunnen mensen gewond raken. Maar op 275 middelbare scholen wordt het stiekem toch verkocht. Dat zeggen de leerlingen van die scholen. De 13-jarige Giovanni is zo'n verkoper. Hij verdient daar veel geld mee. Hij vertelt er anoniem over, zodat zijn ouders hem niet herkennen. Eerst gaan ze naar me toe. En dan zeggen ze: ben jij die, van die? En dan zeg ik: je moet naar het fietsenhok gaan. Of vantevoren bij die les. En dan geef ik het aan hun. En dan geven ze mij het geld. -En jouw ouders, weten die dit? Nee die weten het niet. Als ze erachter komen dan heb ik een groot probleem. Daar ben ik banger voor dan voor de politie. Politieagenten maken zich zorgen over die stiekeme verkoop. Ze zijn bang dat jongeren gewond raken door het zware vuurwerk. Of dat het op school explodeert. Op deze middelbare school proberen ze de verkopers aan te pakken. Dat doen ze door samen te werken met deze controleur van de gemeente. Je hoort vaak wel als wij de school binnenlopen: 'Die heeft vuurwerk in zijn kluisje. En die heeft vuurwerk daar zitten.' En dat is een makkelijke ingang want dan gaan wij met hen het gesprek erover aan. En dan vertellen wij hoe gevaarlijk vuurwerk kan zijn en wat de consequenties kunnen zijn. Ook controleert de school regelmatig kluisjes van leerlingen. Om te kijken of er verboden vuurwerk in ligt. Ik vind het wel goed dat ze dat doen. Want stel je voor iemand heeft iets mee wat niet mag. Dan pakken ze dat gelijk af. De politie vindt het belangrijk dat ook andere scholen maatregelen nemen.

U kijkt naar het Journaal in makkelijke Taal. We gaan het hebben over huiselijk geweld.

Geweld in huis is heel moeilijk op te sporen want het blijft vaak verborgen. In Groningen hebben ze iets bedacht om het sneller op te sporen. Daar wordt aan kappers om hulp gevraagd. Of ze bijvoorbeeld willen letten op blauwe plekken bij klanten. Dat kan namelijk een signaal zijn dat iemand slachtoffer is van geweld in huis. Het is voor veel mensen herkenbaar: Op bezoek bij de kapper praten over van alles en nog wat. Ontspannen in de stoel kan zo'n gesprek tussen kapper en klant al snel gaan over persoonlijke zaken. Als kapper mag je ze aanraken. Dus een kapper is al heel vertrouwd. Een kapper ziet dan soms ook iets dat te maken kan hebben met huiselijk geweld. Er was een klant die we in de stoel hadden om te wassen. En toen zag je dat er bloedvlekken waren bij de oren. En op dat moment toen ik vroeg aan haar: Joh, wat is er gebeurd? Toen schrok ze, en een beetje zweterig natuurlijk. En toen zei ze: Ik wil het er niet over hebben. In Nederland krijgen meer dan 1 miljoen mensen te maken met huiselijk geweld. Ze krijgen in huis te maken met agressief gedrag. Dat kan gaan om slaan, schoppen of schelden. Het zijn vooral kinderen en vrouwen die ermee te maken krijgen. Omdat het in huis gebeurt, zien andere mensen het vaak niet. Deze wethouder in Groningen probeert huiselijk geweld aan te pakken. En dat is moeilijk, zegt ze. Wat we zien is dat er ongelooflijk veel geweld niet zichtbaar is achter de voordeur. En dat we er ongelooflijk laat achter komen. Daarom vraagt ze aan kappers om te helpen. Kappers krijgen van de gemeente tips hoe ze mensen kunnen doorsturen naar goede hulp. Het is niet de bedoeling dat een kapper zelf actie onderneemt. Vooral om signalen op te pakken en het gesprek aan te gaan. 'Hoe gaat het eigenlijk met je?' Dus niet om meteen de hulpverlening in te zetten of de politie te bellen. Maar vooral bewust te zijn dat mensen je kunnen vertrouwen. En dat als je wat wil doen dat je weet waar je moet zijn en hoe je kan helpen.

Elk jaar raken veel pakketjes zoek in de post. Dat gebeurt bijvoorbeeld, omdat het adres niet goed is ingevuld. Pakketjes met spullen die mensen hebben besteld, komen dan niet aan. Daardoor zijn er miljoenen verloren pakketten in Europa en daar wordt nu iets mee gedaan. In Eindhoven kregen mensen de kans om zo'n verloren pakket te kopen. Ze kopen een pakket, zonder dat ze weten wat erin zit. Een soort cadeautje. Allemaal pakketjes. Voor de surprise. Voor sint en kerst. Ik had zoiets van nou ik probeer m'n geluk uit. Het is puur gewoon gokken. Dat is het. En het is spannend? Ja, het is wel een beetje spannend. Pakketten die niet bezorgd worden, werden eerst vernietigd. Nu zijn er steeds vaker plekken waar je zo'n verloren pakket kunt kopen. Een paar maanden geleden was er ook zo'n dag in Utrecht. Daar kwamen heel veel mensen op af. Iedereen volgt dezelfde regels. Eerst kiezen mensen een pakket. Daarna wordt het gewogen. En wordt de prijs bepaald. Zo kost een licht pakje zo'n 2 euro. Hoe zwaarder, hoe duurder. Als iemand betaald heeft, mag die het pakket openmaken. Dat open maken is natuurlijk het spannendste. Mensen hopen op iets waardevols. Maar vaak valt dat toch een beetje tegen. Enig idee wat er in zit? Ik ga het openmaken. Ik ben nieuwsgierig. We willen het

graag zien. Nee! Serieus. Een digitale kindercamera. Heel leuk ding. Ja. Bent u er blij mee? Nee. Wat moet ik ermee, hahaha.

En dan het weer. Vanavond kan het regenen met hagel en sneeuw. Het waait hard en het is 0 tot 4 graden. Morgen vooral in het noorden regen of natte sneeuw. Ook vaak zon. Het wordt 3 tot 6 graden.

In dit Journaal vertelden we dat op veel middelbare scholen zwaar vuurwerk wordt verkocht. Het ging over geweld in huis. Kappers in Groningen leren hoe ze slachtoffers daarvan kunnen helpen. En we lieten zien dat mensen het leuk vinden om niet-bezorgde pakketjes te kopen. Dit was het voor nu. Morgen is er weer een NOS Journaal in Makkelijke Taal. Tot dan.

Datum: 21-November-2024

[De video kijken op YouTube](#)

4 Bijeenkomst van wapenfabrikanten, politie waarschuwt kinderporno-kijkers, Bitcoin veel geld waard

Goedemiddag. Dit is het NOS Journaal in Makkelijke Taal. En ik ben Jeroen Tjepkema.

In dit journaal gaat het over een grote bijeenkomst van wapenfabrikanten in Rotterdam. We vertellen dat mensen die kinderporno kijken een waarschuwing van de politie krijgen. En het gaat over de bitcoin, die is nog nooit zo veel waard als nu.

In Rotterdam is vandaag een grote bijeenkomst van wapenfabrikanten. Op de bijeenkomst laten fabrikanten zien wat voor wapens ze allemaal maken. De wapens verkopen ze aan legers van landen. Ook aan het Nederlandse leger. Al sinds vanochtend vroeg staat er ook een groep demonstranten bij de bijeenkomst. De bijeenkomst is dus in Rotterdam. Er zijn zo'n 100 bedrijven vanuit de hele wereld. Ook uit Israël. Tegenstanders zijn boos dat wapenbedrijven uit dat land ook op de beurs zijn. Dat heeft te maken met de oorlog die Israël voert in Gaza en Libanon. Door die oorlog zijn veel onschuldige mensen gedood. Daarom waren er ook tegenstanders voor het gebouw van de bijeenkomst. Deze demonstrant vertelt waarom hij actie voert. Ik vind het belachelijk dat wij hier in Nederland een wapenbeurs kunnen hebben, waar Israëlische wapenhandelaren wapens die getest zijn op Palestijnse kinderen dat zij die hier kunnen aanbieden. Dat vind ik echt bizar, dat Nederland dat toelaat. De actievoerders protesteren de hele dag bij de bijeenkomst. En gooiden rode verf op de ramen van het gebouw. Als symbool voor bloed. Bij de demonstraties zijn meerdere mensen opgepakt. Deskundigen zeggen dat Nederland niet veel keuze heeft en wel wapens van Israël moet kopen. Want Duitsland doet dat ook. En omdat het Nederlandse en Duitse leger veel samenwerken moeten ze dezelfde wapens hebben.

De politie heeft mensen die naar kinderporno kijken, thuis opgezocht. Deze mensen kregen een waarschuwing van de politie. Ze moeten direct stoppen met het kijken naar kinderporno anders worden ze opgepakt. De politie is vorige week bij ongeveer 150 mensen aan de deur geweest. Van hen weet de politie dat ze naar kinderporno keken. Het gaat dan om beelden van jonge kinderen die naakt zijn te zien of seksueel misbruikt worden. Deze twee agenten gaan in hun normale kleding bij mensen langs om een waarschuwing te geven. En? Ze waren thuis. De verklaring was dat het uit nieuwsgierigheid was gedaan. Maar de intentie was er dus wel? De intentie was er wel. Voor nu is dat voor ons oké om het hier bij te houden. En zien wij wel dat de impact voor nu gewoon voldoende is. Hoe

gaan die mensen naar bed? Ja, wie zal het zeggen. Ik denk dat er nog wel even over wordt nagepraat. Ik hoop op een heel goed gesprek. Dat sowieso ja. Mensen die kinderporno kijken, kunnen ook worden opgepakt. Maar dat kost veel tijd en daar heeft de politie niet genoeg mensen voor. Daarom geven ze eerst een waarschuwing. En dat werkt goed. Iemand die een waarschuwing heeft gehad, stopt vaak met kijken merkt de politie. Veel mensen gaan ook hulp zoeken nadat ze een waarschuwing hebben gehad, vertelt deze agent. Veel zijn ook opgelucht. Juist omdat het geheim nu boven tafel is. We hebben dit vorig jaar ook gedaan. En we zien ook dat het werkt en dat het lukt. We hebben gezien dat mensen die we vorig jaar hebben gewaarschuwd hulp zijn gaan zoeken. En de mensen die we vorig jaar hebben bezocht daar hebben we ook geen nieuwe meldingen meer van gekregen. Het gaat dus om mensen die alleen kijken naar kindermisbruik. Mensen die zelf kinderen seksueel misbruiken krijgen geen waarschuwing, die worden direct opgepakt.

Het is geen echt geld dat je in je portemonnee kan stoppen maar je kan er wel spullen mee kopen: de bitcoin. De bitcoin is een soort digitaal geld. En hoeveel één bitcoin waard is, dat kan elke dag verschillen. Willen veel mensen er eentje hebben, dan wordt-ie meer waard. En dat gebeurt de laatste weken met de bitcoin. De munt is nog nooit zo veel waard geweest als nu: bijna 100.000 dollar, ongeveer 95.000 euro. De bitcoin is zo'n 15 jaar geleden bedacht. En sinds die tijd is de waarde flink gestegen. Tien jaar geleden betaalde je nog 280 euro voor een bitcoin. De afgelopen jaren werd-ie steeds meer waard. Maar sinds enkele weken gaat het wel heel snel. Dat heeft te maken met de verkiezing van de Amerikaanse president Trump. Die heeft gezegd dat hij voorstander is van de bitcoin. Hij wil de regels voor het kopen en verkopen minder streng maken. Daardoor willen meer mensen bitcoin kopen. En dat zorgt er weer voor dat-ie meer en meer waard wordt. Omdat er geen echte regels voor bitcoin zijn vinden banken het geen goed middel om echt mee te betalen. Ze waarschuwen er juist voor. De waarde van de bitcoin kan namelijk erg verschillen. Nu is de bitcoin veel waard. Maar dat kan morgen ineens anders zijn. Daardoor kunnen mensen geld kwijtraken als de munt ineens veel minder waard wordt. De meeste mensen die bitcoin hebben gebruiken die ook niet om mee te betalen. Ze hopen dat de munt steeds meer waard wordt. Maar toch zijn er in Nederland een paar honderd winkels waar je er wel mee kunt betalen. Bijvoorbeeld in deze winkel. Wie hier een skateboard wil kopen, kan die afrekenen met bitcoin. We vinden het leuk als extra betaaloptie aan te bieden. En we doen het al sinds 2018. En wordt het ook veel gedaan? We zien het nog niet zo heel veel. Het zou wel leuk zijn als het meer is. Maar het kan wel dus er is wel interesse. Als de bitcoin goed gaat dan is het meer. En als die zakt dan blijven mensen kennelijk op hun bitcoin zitten en wachten tot hij weer stijgt. Als hier iemand een skateboard met bitcoin koopt dan ruilt de winkel die gelijk om voor euro's. Want ze willen niet het risico lopen dat de bitcoin ineens minder waard wordt en ze dus minder euro's overhouden.

En dan het weer. Vanavond kan het soms regenen in het noorden van het land. Het koelt snel af. Morgen zon en buien. Soms valt hagel of sneeuw. Er waait een koude wind en het wordt 4 tot 7 graden.

In dit journaal vertelden we over een grote bijeenkomst van wapenfabrikanten in Rotterdam. Het ging over de politie die mensen thuis waarschuwt als ze kinderporno kijken. En ging over de bitcoin die nog nooit zo veel waard is als nu. Dit was het voor nu. Morgen is er weer een NOS Journaal in Makkelijke Taal. Tot dan.

Datum: 22-November-2024

[De video kijken op YouTube](#)

5 Kinderen met ouders met een beperking, Israël boos op Strafhof, snackmuur met gezond eten op school.

Goedemiddag. Dit is het NOS Journaal in Makkelijke Taal. En ik ben Jeroen Tjepkema.

In dit journaal gaat het over kinderen die opgroeien bij ouders met een verstandelijke beperking. We vertellen dat de leider van Israël boos is op internationale rechters. En we laten zien dat leerlingen in Rotterdam gratis een gezonde lunch krijgen.

Er moet meer aandacht komen voor kinderen van ouders die een verstandelijke beperking hebben. Dat zeggen verschillende organisaties. Want die kinderen hebben vaak een moeilijke jeugd doordat hun ouders niet goed voor ze kunnen zorgen. Rosita is opgegroeid bij een moeder met een verstandelijke beperking. Zij vertelt hoe dat was. Op het moment dat mijn ouders mijn eerste broertje kreeg kwam daar ook een zorgtaak bij. Want mijn ouders konden niet zo heel erg goed inschatten wat een kindje nodig had. Qua verzorging, maar ook in de behoefte. Eigenlijk was ik de ouder in dit gezin. In Nederland groeien ruim 20.000 kinderen op bij ouders met een verstandelijke beperking. Mensen die een verstandelijke beperking hebben leren langzamer dan andere mensen. En hebben vaak meer moeite om dingen te begrijpen. Hierdoor kan het lastig zijn om goed voor een kind te zorgen. Uit onderzoek blijkt dat hun kinderen meer problemen hebben in hun jeugd. Deze onderzoeker vertelt over welke problemen de kinderen hebben. Ouders kunnen ook niet helpen bij het schoolwerk. Helpen bij plannen, helpen bij huiswerk maken. Op dat soort vlakken gaat het vaak mis. Maar niet alleen in hun jeugd hebben kinderen problemen. Rosita vertelt dat ze nu ze volwassen is het nog steeds moeilijk vindt. Ik zit niet zo ontzettend lekker in mijn vel. En dan kan elk iets, elk klein iets Kan daarin dan mij verdrietig maken. Maar dat is meer het verwaarloosde kind in mij Dan de volwassen Rosita. Morgen is er een speciale dag voor mensen die zijn opgegroeid bij ouders met een beperking net zoals Rosita. Dat is om elkaar te steunen en te praten over wat zij hebben meegemaakt.

U kijkt naar het Journaal in Makkelijke Taal. We gaan het hebben over Israël. In dat land is boos gereageerd op wat internationale rechters hebben gezegd. Die rechters willen leiders van Israël arresteren. Omdat die zich niet aan regels houden waar landen zich aan moeten houden als ze in oorlog zijn. Dat heeft te maken met de oorlog die Israël

voert in Gaza. Israël is die een jaar geleden begonnen omdat het land vanuit Gaza is aangevallen door terroristen van Hamas. Het Israëlische leger vecht in grote delen van Gaza. Daarbij worden ook scholen en ziekenhuizen gebombardeerd. Omdat terroristen van Hamas zich daar verstoppen, zegt Israël. Door de oorlog zijn heel veel mensen op de vlucht. En er worden door het geweld veel onschuldige mensen gedood. Er vallen dus veel onschuldige slachtoffers in de oorlog. Dat zeggen ook rechters die werken bij het Internationaal Strafhof. Dat Internationaal Strafhof is opgericht door 120 landen. Het Strafhof moet misdaden aanpakken van mensen of landen. Ze letten daarbij op deze onderwerpen: Is er volkerenmoord? Ook in een oorlog mag je een volk niet vermoorden of dood laten gaan van de honger. Zijn er misdaden? Aanvallen op onschuldige mensen. Bijvoorbeeld het bombarderen van een ziekenhuis of school. Of zijn er oorlogsmisdrijven? Dat is bijvoorbeeld het geval. Dat is bijvoorbeeld het geval als gevangenen niet goed behandeld worden. De rechters van het Strafhof vinden dat Israëlische leiders zich niet aan regels houden. Het Internationaal Strafhof wil nu dat de minister-president van Israël en een ex-minister van het leger worden gearresteerd. In Israël is daar boos op gereageerd. Dit is minister-president Netanyahu van Israël. Hij vindt het schandalig dat het Strafhof hem wil arresteren. De Israëlische leider kan nu gearresteerd worden als hij andere landen bezoekt. De Nederlandse regering heeft gezegd dat hij zal worden aangehouden als hij hierheen komt. Maar er zijn ook landen die het niet eens zijn met het Strafhof. En die zullen hem niet arresteren. De rechters willen niet alleen 2 Israëlische leiders aanhouden maar ook 1 leider van de terroristische groep Hamas.

Op de middelbare school halen veel leerlingen in de pauze een frikandelbroodje of een gevulde koek. Dat is niet echt gezond. Op een school in Rotterdam start nu een proef. Daar kunnen leerlingen gratis een gezonde lunch krijgen. En die lunch kunnen ze uit zo'n muur halen. Dit is de snackmuur. Hier zitten geen kroketten of frikandellen in maar maaltijden met veel groenten, zoals pasta met aubergines. De leerlingen vinden het wel bijzonder zo'n gezonde snackmuur. Hoeveelste van deze week is dit? Mijn derde. Is hij zo lekker? Ja, eigenlijk wel. Waarom? Het is gezond, warm en lekker voor tussendoor. Ik vind het lekkerder dan brood. Soms zit je brood in een trommeltje of soms in een zakje. Of een broodje kaas bijvoorbeeld dat is dan niet meer zo lekker. En dit is nog helemaal warm en niet veel aangeraakt. De bedenkers van de snackmuur hopen dat de leerlingen meer leren en ook gaan nadenken over welk eten gezond is en wat ongezond is. En dat ze in de pauze vaker zullen kiezen voor iets gezonds. De leerlingen hoeven niet te betalen voor de groentesnacks. De school vindt het belangrijk dat het gezonde eten gratis is. Want er zijn kinderen die zonder te ontbijten of lunchen naar school komen. Omdat er thuis bijvoorbeeld niet genoeg geld is. Of omdat er geen aandacht is voor gezonde voeding. De directeur van de school legt uit waarom het belangrijk is dat de leerlingen goed en gezond eten. Omdat wij alleen het beste willen voor onze leerlingen. En gezond

eten is heel goed voor je. Zowel voor in de klas om op te letten. Maar je voelt je ook beter in je vel. Je hersenen doen het wat beter als je gezond eet. Maar wat als de groentesnacks niet gratis zouden zijn? Zouden de leerlingen ze dan ook halen. Nee, ik denk het niet. Want ik eet liever iets met vlees. Er zit geen vlees in? Nee, dat is wel jammer. Maar ik snap het ook wel weer. Ik denk wel dat het nodig is. Want heel veel mensen in deze wijk hebben weinig geld en eten. En als je weinig geld hebt kan je geen eten kopen. Dus daarom is het goed van school. De proef met de gratis maaltijden uit de snackmuur duurt een maand. De school hoopt dat er daarna ook nog geld is voor gratis maaltijden.

En dan het weer. Morgen is het bewolkt. 's Middags is er hier en daar regen. Het wordt 3 tot 6 graden. Zondag is het droog en waait het vrij hard. Het wordt 13 tot 17 graden.

In dit Journaal ging het over de problemen die kinderen van ouders met een verstandelijke beperking hebben. We vertelden dat de premier van Israël in sommige landen gearresteerd kan worden. En we lieten zien dat een school in Rotterdam een gezonde snackmuur heeft. Dit was het voor nu. Maandag is er weer een NOS Journaal in Makkelijke Taal. Fijn weekend.